

5 413662 101360

WOENSDAG 20/03/2019

DeMorgen.

www.demorgen.be

Eerste grote onderwijsstaking in 18 jaar

'De hervorming van het secundair onderwijs is een farce'

BERND WIJNANTS
LERAAR GESCHIEDENIS

'Kiezen tussen leerkrachten begeleiden en zorgen dat een kind een bed heeft'

ANJA GINCKELS
DIRECTRICE BASISCHOOL

'We komen steeds minder toe aan onze kerntaak'

KATRIEN VERCAUTEREN
LEERKRACHT KLEUTERONDERWIJS

© TINE SCHOEMAKER

OPEN VOOR HET WERK

Studie komt voor het eerst met grootschalige bevestiging

Voor het eerst in bijna achttien jaar legt het onderwijs het werk neer met een algemene onderwijsstaking. Drie stakers van verschillende onderwijsniveaus leggen uit waarom ze vandaag actievoeren. PIETER GORDTS

Burn-outs en geldgebrek

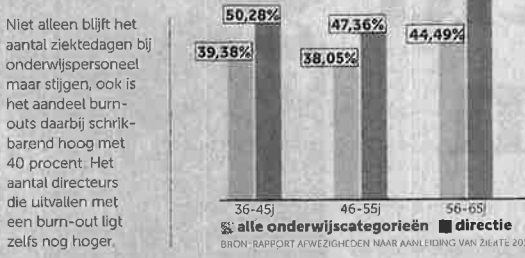
Middelen vooral in basisonderwijs beperkt

Kostprijs per leerling per onderwijsniveau

Burn-out hoog bij directie

Percentage van ziekte-dagen veroorzaakt door psychosociale aandoening

Niet alleen blijft het aantal ziekte-dagen bij onderwijspersoneel maar stijgen, ook is het aandeel burn-outs daarbij schrik-barend hoog met 40 procent. Het aantal directeurs die uitvallen met een burn-out ligt zelfs nog hoger.

Leerkrachten komen niet tot essentie j

Volttijds lesgeven tijdens een lesweek

Anja Ginkels (49), directeur basisschool

'Dit wordt steeds meer de zorgsector'

"Ik wil mijn leven terug", zucht Anja Ginkels aan het einde van het gesprek. De directrice van een basisschool in Tienen zit al drie maanden thuis met een burn-out. Dat uit zich in een slechte nachtrust, maag- en hoofdpijn, darmklachten, chronische hyperventilatie... "Op het einde was ik zo moe dat één dossier genoeg was om me als een pudding in elkaar te doen zakken."

"Ik weet wel dat mijn job daar niet de enige oorzaak van is. Maar de voorbije jaren werkte ik gemiddeld 45 tot 70 uur per week. Tussen 20 en 23 uur 's avonds, als mijn dochter ligt te slapen, doe ik niets anders dan mails van ouders of leerkrachten beantwoorden. Twee jaar geleden waren er in een heel jaar maar twee avonden dat ik 's avonds niet achter de computer doorbracht: kerstavond en oudejaarsavond."

Ginkels kreeg het gevoel vast te zitten in een keurslijf. Dat ze continu moest trappelen om niet te verdrinken, hoewel haar eigen kerntaak steeds meer ondergesneeuwd raakte. "Ik kan geen vergadering meer uitzitten zonder opgebeld te worden om een brandje te komen blussen. Maar vooral: het

lukt me niet om bij elke leerkracht jaarlijks een les te volgen om hen feedback te geven. Niet dat ik het werk van directeurs van een kleine school wil minimaliseren, maar ik krijg daar met 50 personeelsleden net dezelfde tijd voor als iemand die 'slechts' 20 personeelsleden heeft."

Die onmogelijkheid om haar taak ten volle uit te voeren, kruipt niet in de koude kleren. "Ik lig er 's nachts wakker van als ik leerkrachten niet de steun kan geven die ze verdienen. Maar kun je het mij kwalijk nemen dat ik er die taak bij laat inschieten? Onderwijs is steeds meer een zorgsector in plaats van een onderwijssector geworden. Ik moet soms kiezen tussen het begeleiden van mijn leerkrachten en zorgen dat een kind 's avonds een bed heeft om in te slapen. Is het dan niet logisch dat ik voor het tweede kies?"

Ze geeft het voorbeeld van een familie anderstalige nieuwkomers met vijf kinderen die een paar jaar geleden naar de school kwamen. "Je zag dat zo: die kinderen waren getraumatiseerd. Ga er maar eens aan staan. Daar zijn wij niet voor opgeleid."

Anja Ginkels: 'Ik lig er wakker van dat ik de leerkrachten niet beter kan ondersteunen.' © TINE SCHOEMAKER

Katrien Vercauteren (50), kleuterjuf

'We komen steeds minder aan onze kerntaak toe'

"Wij sluiten de school door de staking", zegt Katrien Vercauteren. De kleuterjuf heeft al zo'n dertig jaar ervaring in het onderwijs en noemt de actie van vandaag uitzonderlijk. "Het is niet dat wij om de haverklap staken, he? We gebruiken het als laatste redmiddel. Maar we willen de volgende regering echt wel een signaal sturen."

Wat haar tegen de borst stuit, is dat het kleuteronderwijs al ja-

ven een hele dag op school, vaak zelfs tot 18 uur."

"Wij vragen vooral extra handen om dat aan te pakken. Weet je dat een school van 100 kleuters recht heeft op twee voormiddagen hulp van een zorgleerkracht? Daar hebben wij niet genoeg aan. Nu moeten de juffen steeds vaker inspringen bij het verversen van pampers, kinderen te slapen leggen en zelfs toezicht houden op de

Bernd Wijnants (45), leerkracht geschiedenis 4de KSO

'Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht'

"Waarom ik staak? Het zal misschien gek klinken, maar ik doe het voor mijn leerlingen."

Bernd Wijnants is al 22 jaar leerkracht geschiedenis en het lukt hem steeds minder om de

ouders zullen erven. Aan de leerlingen die de boodschap krijgen dat universitaire studies niet zullen lukken. Tja, wat kiezen we dan als samenleving? Dat degene die later voor dok-

toelaat in het gewoon onderwijs les te volgen, PG) gekomen. Ik had een leerling met autisme in de klas. Volgens de begeleider mocht ik niet te veel humor gebruiken in mijn lessen, want dat moet die jongen niet. Maar kan

"We moeten ons de vraag stellen wat we willen als samenleving? Nu is het zo dat elk onderwerp - of het klimaat, racisme of verkeersveiligheid is - wordt doorgeschoven naar het onderwijs. Terwijl het respect

Waar wordt gestaakt?

Hoeverveel mensen staken altijd een beetje koffie kijken. In het basisonderwijs zou 50 tot 70 procent de leerkrachten staken. Daar zullen enkele scholen zelf sluiten, al is het niet makkelijk daar een getal op te geven. Volgens de koepel hebben de scholen nu nog maar gezien al aan de ouders gecommuniceerd, ze van plan zijn. Ook in secundair onderwijs is er gestaakt, al kwam de wegging daar later op de markt. "Wat wel vaststaat is dat meer gestaakt zal worden dan bij de vorige schoolstaking", zegt Anne H. moes van de Ondernemersvereniging voor Steden en gemeenten (OVSG).

achtien jaar legt het onderwijs het werk met een algemene onderwijstaking. Millende onderwijsniveaus leggen uit waarom ze vandaag actievoeren. PIETER GORDTS

Burn-outs en geldgebrek

Oral in basisonderwijs beperkt
 (ling per onderwijsniveau)

Gewoon basisonderwijs	€4.855,19
Gewoon secundair onderwijs	€8.600,94
Buitengewoon basisonderwijs	€18.855,07
Buitengewoon secundair ond.	€21.614,88

BRON: VLOR (2015)

s (49), directeur basisschool
 'Ik lig er wakker van dat mijn job steeds meer een zorgsector is'

erug", zucht het einde van de les. "Tien zit al met een maag- en chroniatie... "Op hoe dat één s om me als naar te doen dat mijn job oorzaak van orbjje jaren eld 45 tot 70 en 20 en 23 mijn dochter ik niets an ouders of antwoorden. waren er in twee avonds niet achter aracht: kerst-savond."

lukt me niet om bij elke leerkracht jaarlijks een les te volgen om hen feedback te geven. Niet dat ik het werk van directeurs van een kleine school wil minimaliseren, maar ik krijg daar met 50 personeelsleden net de zelfde tijd voor als iemand die 'slechts' 20 personeelsleden heeft."

Die onmogelijkheid om haar taak ten volle uit te voeren, kruipt niet in de koude kleren. "Ik lig er 's nachts wakker van als ik leerkrachten niet de steun kan geven die ze verdienen. Maar kun je het mij kwalijk nemen dat ik er die taak bij laat inschieten? Onderwijs is steeds meer een zorgsector in plaats van een onderwijssector geworden. Ik moet soms kiezen tussen het begeleiden van mijn leerkrachten en zorgen dat een kind 's avonds een bed heeft om in te slapen. Is het dan niet logisch dat ik voor het tweede kies?"

Ze geeft het voorbeeld van een familie anderstalige nieuwkomers met vijf kinderen die een paar jaar geleden naar de school kwamen. "Je zag dat zo: die kinderen waren getraumatiseerd. Ga er maar eens aan staan. Daar zijn wij niet voor opgeleid."

auter (50), kleuterjuf
 'Men steeds minder de kerntaak toe'

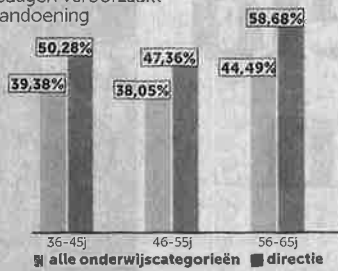
ool door de rrien Vercau- heeft al zo'n ng in het on- de actie van rlijk. "Het is le haverklap ebruiken het el. Maar we de regering al sturen." de borst stuit, derwijs al ja- rijgt. Initieel e idee dat vaak men, eegen kin- reeds school e blij-

ven een hele dag op school, vaak zelfs tot 18 uur." "Wij vragen vooral extra handen om dat aan te pakken. Weet je dat een school van 100 kleuters recht heeft op twee voormiddagen hulp van een zorgleerkracht? Daar hebben wij niet genoeg aan. Nu moeten de juffen steeds vaker inspringen bij het vervangen van pampers, kinderen te slapen leggen en zelfs toezicht houden op de speelplaats. Dat is normaal niet eens onze verantwoordelijkheid, het Departement Welzijn moet dat regelen. En zo komen we steeds minder toe aan de kerntaak van onze opdracht: kinderen spelen-derwijs doen leren."

Burn-out hoog bij directie

Percentage van ziekte-dagen veroorzaakt door psychosociale aandoening

Niet alleen blijft het aantal ziekte-dagen bij onderwijspersoneel maar stijgen, ook is het aandeel burn-outs daarbij schrik-barend hoog met 40 procent. Het aantal directeurs die uitvallen met een burn-out ligt zelfs nog hoger

BRON: RAPPORT AFWEZIGHEDEN NAAR AANLEIDING VAN ZIEKTE 2017

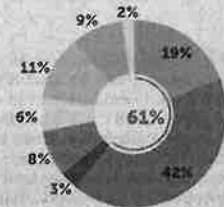
Leerkrachten komen niet tot essentie job

Voltijds lesgeven tijdens een lesweek

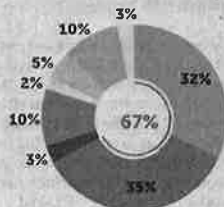
Leerkrachten klagen dat ze niet meer tot de essentie van hun job komen: steeds meer wordt van hen verwacht dat ze zorgtaken invullen of ze verliezen tijd aan administratie

- Lesvoorbereiding en verbeterwerk
- Lesgeven en lesvervangende activiteiten
- Leerlingenbegeleiding, contact met ouders
- Professioneel overleg (intern/extern)
- Opvang en toezicht
- Klasadministratie, beheer materiaal en lokaal
- Schoolorganisatie en beleidsondersteuning
- Vorming

Basisonderwijs

Secundair onderwijs

BRON: JOEN MINNEN JULIE VERBELEN & SIGNACE GLOBEFLEX (2018)

Anne Ginckels: 'Ik lig er wakker van dat ik de leerkrachten niet beter kan ondersteunen.' © TINE SCHOEMAKER

Waar wordt er gestaakt?

Hoeveel mensen staken is altijd een beetje koffiedik kijken. In het basisonderwijs zou 50 tot 70 procent van de leerkrachten staken. Daar zullen enquete scholen zelfs sluiten, al is het mogelijk daar een getal op te kleven. Volgens de koepels hebben de scholen nog maar eenmaal gezien al aan de ouders gecommuniceerd wat ze van plan zijn. Ook in het secundair onderwijs wordt er gestaakt al kwam de beweging daar later op gang. "Wat wel vaststaat is dat er meer gestaakt zal worden dan bij de vorige algemene staking" zegt Anne Berckmoes van de Onderwijswereniging voor Steden en Gemeenten (OV5G).

Bernd Wijnants (45), leerkracht geschiedenis 4de KSO

'Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht'

"Waarom ik staak? Het zal misschien gek klinken, maar ik doe het voor mijn leerlingen." Bernd Wijnants is al 22 jaar leerkracht geschiedenis en het lukt hem steeds minder om de jongeren te geven wat ze verdienen. En daar ziet hij allerlei oorzaken voor. "De nasleep van de economische crisis, bijvoorbeeld. Je voelt dat in de klas. Aan het stijgende aantal leerlingen dat niet meegaat op Rome-reis. Aan de leerlingen die vrezen dat ze de schulden van hun

ouders zullen erven. Aan de leerlingen die de boodschap krijgen dat universitaire studies niet zullen lukken. Tja, wat kiezen we dan als samenleving? Dat degene die later voor dokter studeert degene is met de rijkste ouders, of degene met het meeste talent?" "Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht. Steeds meer leerlingen hebben 'een achtergrond', en daarbovenop is dan nog eens het M-decreet (dat leerlingen met een beperking

toelaat in het gewoon onderwijs les te volgen, PG) gekomen. Ik had een leerling met autisme in de klas. Volgens de begeleider mocht ik niet te veel humor gebruiken in mijn lessen, want dat snapt die jongen niet. Maar kan ik dat de andere kinderen aandoen? Ik heb 150 leerlingen, ik kan niet van elk van hen onthouden welke problemen ze hebben. Als men echt inclusief onderwijs wil, dan moeten er kleinere klassen en meer leerkrachten komen."

"We moeten ons de vraag stellen wat we willen als samenleving? Nu is het zo dat elk onderwerp - of het klimaat, racisme of verkeersveiligheid is - wordt doorgeschoven naar het onderwijs. Terwijl het respect ten aanzien van leerkrachten smelt, vooral bij de hogere instanties. De hervorming van het secundair onderwijs: een farce is dat. Ik krijg soms het gevoel dat wij een groot laboratorium vormen voor de politiek."

dan mails van ouders of vrachten beantwoorden. Ee jaar geleden waren er in heel jaar maar twee avonden dat ik 's avonds niet achter mpuiter doorbracht: keurstden oudelaarsavond."

van een onderwijssector geworden. Ik moet soms kiezen tussen het begeleiden van mijn leerkrachten en zorgen dat een kind 's avonds een bed heeft om in te slapen. Is het dan niet logisch dat ik voor het tweede kies?"

Ze geeft het voorbeeld van een familie anderstalige nieuwkomers met vijf kinderen die een paar jaar geleden naar de school kwamen. "Je zag dat zo: die kinderen waren getrummatiseerd. Ga er maar eens aan staan. Daar zijn wij niet voor opgeleid."

Vrien Vercauteren (50), kleuterjuf Je komen steeds minder in onze kerntaak toe'

sluiten de school door de ng", zegt Karlien Vercauteren. De kleuterjuf heeft al zoi'n

g jaar ervaring in het onderwijs en noemt de actie van laag uitzonderlijk. "Het is dat wij om de haverklap an, he? We gebruiken het tatische reedmiddel. Maar we in de volgende regering wel een signaal sturen." at haar tegen de borst stuit, t het kleuteronderwijs al ja minder geld krijgt. Initieel dat vanuit het idee dat ters minder vaak

school komen, ezien er nog geen dichts. "Maar kn n komen steeds r volijds naar school f 2,5 jaar. En ze blij-

ven een hele dag op school, vaak zelfs tot 18 uur."

"Wij vragen vooral extra handen om dat aan te pakken. Weet je dat een school van 100 kleuters recht heeft op twee voormiddagen hulp van een zorgleerkracht? Daar hebben wij niet genoeg aan. Nu moeten de juffen steeds vaker inspringen bij het verven van pampers, kinderen te slapen leggen en zelfs toezicht houden op de speelplaats. Dat is normaal niet eens onze verantwoordelijkheid, het Departement

Welzijn moet dat regelen. En zo komen we steeds minder toe aan de kerntaak van onze opdracht: kinderen spelen-derwijs doen leren."

Anja Ginckels: 'Ik lig er wakker van dat ik de leerkrachten niet beter kan ondersteunen.'

Bernd Wijnants (45), leerkracht geschiedenis 4de KSO 'Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht'

"Waarom ik staak? Het zal misschien gek klinken, maar ik doe het voor mijn leerlingen."

Bernd Wijnants is al 22 jaar leerkracht geschiedenis en het lukt hem steeds minder om de jongeren te geven wat ze verdienen. En daar ziet hij allerlei oorzaken voor. "De nasleep van de economische crisis, bijvoorbeeld. Je voelt dat in de klas. Aan het stijgende aantal leerlingen dat niet meegaat op Rome-reis. Aan de leerlingen die vreden dat ze de schulden van hun

ouders zullen erven. Aan de leerlingen die de boodschap krijgen dat universitaire studies niet zullen lukken. Jja, wat kiezen we dan als samenleving? Dat degene die later voor dokter studeert degene is met de rijkste ouders, of degene met het meeste talent?"

"Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht. Steeds meer leerlingen hebben 'een achtergrond', en daarbovenop is dan nog eens het M-decreet (dat leerlingen met een beperking

toelaat in het gewoon onderwijs les te volgen, PG) gekomen. Ik had een leerling met autisme in de klas. Volgens de begeleider mocht ik niet te veel humor gebruiken in mijn lessen, want dat snapt die jongen niet. Maar kan ik dat de andere kinderen aandoen? Ik heb 150 leerlingen, ik kan niet van elk van hen othouden welke problemen ze hebben. Als men echt inclusief onderwijs wil, dan moeten er kleinere klassen en meer leerkrachten komen."

"We moeten ons de vraag stellen wat we willen als samenleving? Nu is het zo dat elk onderwerp - of het klimaat, racisme of verkeersveiligheid is - wordt doorgeschoven naar het onderwijs. Terwijl het respect ten aanzien van leerkrachten smelt, vooral bij de hogere instanties. De hervorming van het secundair onderwijs: een farce is dat. Ik krijg soms het gevoel dat wij een groot laboratorium vormen voor de politiek."

gestaakt

Hoewel mensen staken altijd een beetje liefdadig kijken. In het basisonderwijs zou 50 tot 70 procent van de leerkrachten staken. Daar zullen enkele scholen zelfs sluiten, als het moeilijk daar een getal op te kleven. Volgens de koepels hebben de scholen normaal gezien al aan de ouders gecommuniceerd wat ze van plan zijn. Ook in het secundair onderwijs wordt er gestaakt al kwam de beweging daar later op gang. Wat wel vaststaat is dat er meer gestaakt zal worden dan bij de vorige algemene staking", zegt Anne Berckmoes van de Onderwijswerenging voor Steden en Gemeenten (OVSG).

werkte ik gemiddeld 4,5 tot 7 uur per week. Tussen 20 en 23 uur 's avonds, als mijn dochter ligt te slapen, doe ik niets anders dan mails van ouders of leerkrachten beantwoorden. Twee jaar geleden waren er in een heel jaar maar twee avonden dat ik 's avonds niet achter de computer doorbracht: kerstavond en oudejaarsavond."

Ginckels kreeg het gevoel vast te zitten in een keurslijf. Dat ze continu moest trappelen om niet te verdrinken, hoewel haar eigen kerntaak steeds meer ondergesneeuwd raakte. "Ik kan geen vergadering meer uitzitten zonder opgebeld te worden om een brandje te komen blussen. Maar vooral: het

men dat ik er die taak bij laat inschieten? Onderwijs is steeds meer een zorgsector in plaats van een onderwijssector geworden. Ik moet soms kiezen tussen het begeleiden van mijn leerkrachten en zorgen dat een kind 's avonds een bed heeft om in te slapen. Is het dan niet logisch dat ik voor het tweede kies?"

Ze geeft het voorbeeld van een familie anderstalige nieuwkomers met vijf kinderen die een paar jaar geleden naar de school kwamen. "Je zag dat zo: die kinderen waren getraumatiseerd. Ga er maar eens aan staan. Daar zijn wij niet voor opgeleid."

Katrien Vercauteren (50), kleuterjuf 'We komen steeds minder aan onze kerntaak toe'

"Wij sluiten de school door de staking", zegt Katrien Vercauteren. De kleuterjuf heeft al zo'n dertig jaar ervaring in het onderwijs en noemt de actie van vandaag uitzonderlijk. "Het is niet dat wij om de haverklap staken, hé? We gebruiken het als laatste redmiddel. Maar we willen de volgende regering echt wel een signaal sturen."

Wat haar tegen de borst stuit, is dat het kleuteronderwijs al jaren minder geld krijgt. Initieel was dat vanuit het idee dat kleuters minder vaak naar school komen, aangezien er nog geen leerplicht is. "Maar kinderen komen steeds meer voltuids naar school vanaf 2,5 jaar. En ze blij-

ven een hele dag op school, vaak zelfs tot 18 uur."

"Wij vragen vooral extra handelen om dat aan te pakken. Weet je dat een school van 100 kleuters recht heeft op twee voor-middagen hulp van een zorgleerkracht? Daar hebben wij niet genoeg aan. Nu moeten de juffen steeds vaker inspringen bij het verversen van pampers, kinderen te slapen leggen en zelfs toezicht houden op de speelplaats. Dat is normaal niet eens onze verantwoordelijkheid, het Departement

Welzijn moet dat regelen. En zo komen we steeds minder toe aan de kerntaak van onze opdracht: kinderen spelen, derwijs doen leren."

Anja Ginckels: 'Ik lig er wakker van dat ik de leerkrachten niet beter kan ondersteunen.' © TINE SCHOEMAKER

Bernd Wijnants (45), leerkracht geschiedenis 4de KSO 'Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht'

"Waarom ik staak? Het zal misschien gek klinken, maar ik doe het voor mijn leerlingen."

Bernd Wijnants is al 22 jaar leerkracht geschiedenis en het lukt hem steeds minder om de jongeren te geven wat ze verdienen. En daar ziet hij allerlei oorzaken voor. "De nasleep van de economische crisis, bijvoorbeeld. Je voelt dat in de klas. Aan het stijgende aantal leerlingen dat niet meegaat op Rome-reis. Aan de leerlingen die vrezden dat ze de schulden van hun

ouders zullen erven. Aan de leerlingen die de boodschap krijgen dat universitaire studies niet zullen lukken. 'Ja, wat kiezen we dan als samenleving? Dat degene die later voor dokter, studeert degene is met de rijkste ouders, of degene met het meeste talent?'"

"Ik ben vaak meer psycholoog dan leerkracht. Steeds meer leerlingen hebben 'een achtergrond', en daarbovenop is dan nog eens het M-decreet (dat leerlingen met een beperking

toelaat in het gewoon onderwijs les te volgen, PG) gekomen. Ik had een leerling met autisme in de klas. Volgens de begeleider mocht ik niet te veel humor gebruiken in mijn lessen, want dat snapt die jongen niet. Maar kan ik dat de andere kinderen aandoen? Ik heb 150 leerlingen, ik kan niet van elk van hen ophouden welke problemen ze hebben. Als men echt inclusief onderwijs wil, dan moeten er kleinere klassen en meer leerkrachten komen."

"We moeten ons de vraag stellen wat we willen als samenleving? Nu is het zo dat elk onderdeel - of het klimaat, racisme of verkeersveiligheid is - wordt doorgeschoven naar het onderwijs. Terwijl het respect ten aanzien van leerkrachten smelt, vooral bij de hogere instanties. De hervorming van het secundair onderwijs: een farce is dat. Ik krijg soms het gevoel dat wij een groot laboratorium vormen voor de politiek."

Waar wordt gestaakt?

Hoewel mensen staken altijd een beetje koffie kijken. In het basisonderwijs zou 50 tot 70 procent de leerkrachten staker. Daar zullen enkele scholen zelf sluiten, al is het niet daar een getal op te tellen. Volgens de KSO hebben de scholen nu maar gezien al aan de ouders gecommuniceerd van plan zijn. Ook secundair onderwijs er gestaakt, al kwam de beweging daar later op. "Wat wel vaststaat is meer gestaakt zal worden bij de vorige algemene staking", zegt Anne Brouwers van de Onderwijnsbond (OVVS), meent (OVVS).